

Урок-презентація

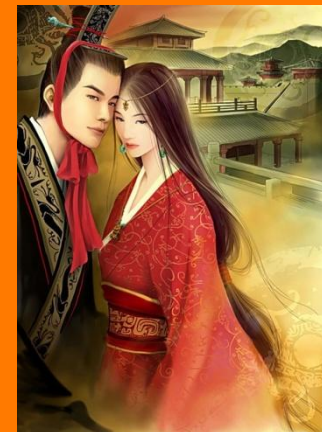
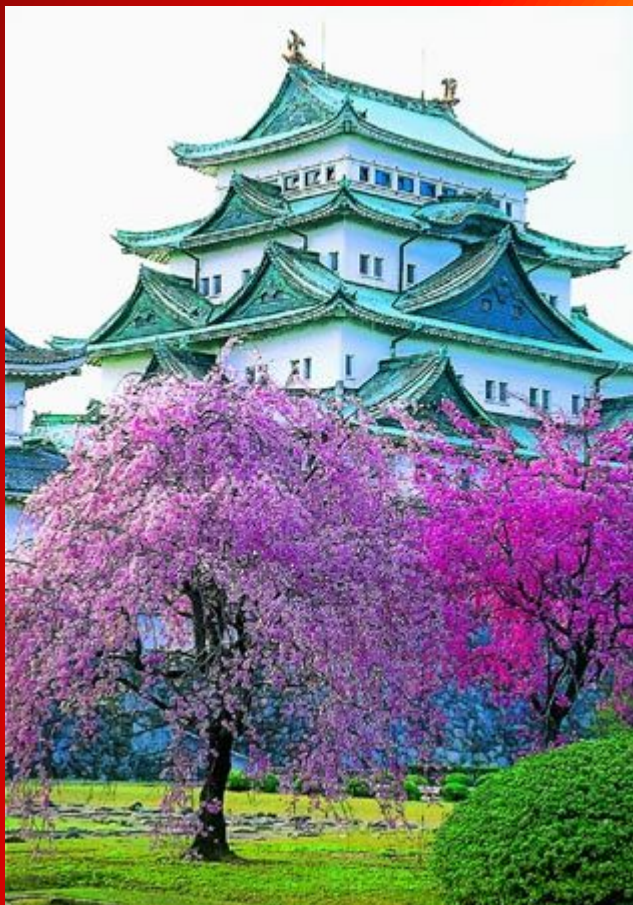
Краса, возведена в абсолют

Пропедевтичний урок перед вивченням
повісті Кавабата Ясунарі

«Тисяча журавлів»

*Усе своє життя я прагнув прекрасного
і буду прагнути його до самої смерті.*

Я. Кавабата

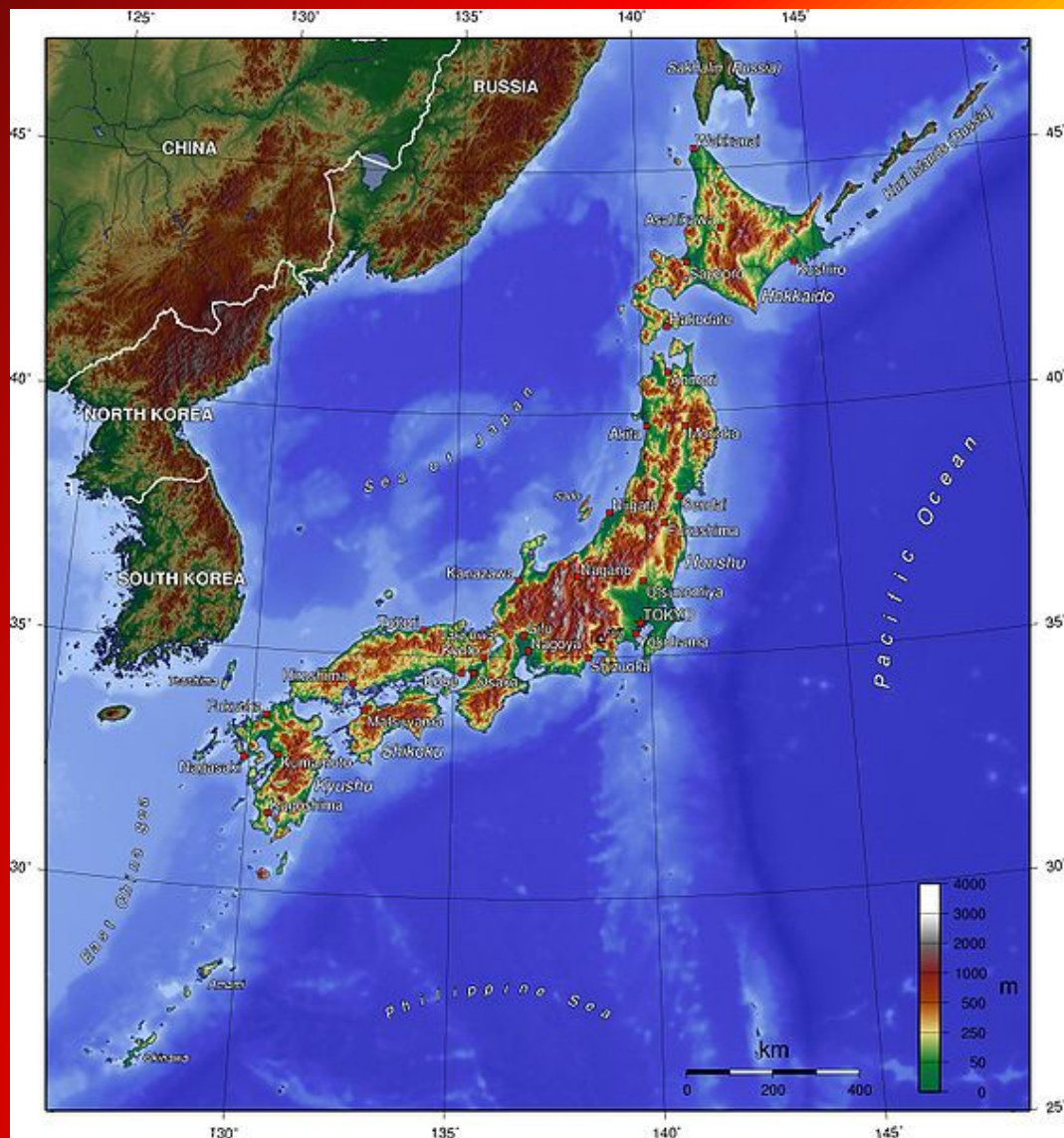
Япо́нія

яп. 日本, にっぽん / にほん

Японія стала відома європейцям у першій половині XVI сторіччя. Першими відкрили цю державу португальці.

Деякі статистичні відомості

Розмір території
Японії - 377 тис. кв.
км.

Кількість островів
японського
архіпелагу — 6852.

Деякі статистичні відомості

Населення – 1256 млн. чоловік.

Тривалість життя чоловіків — 75,9 років, жінок — 81,8 рік.

Деякі статистичні відомості

Близько 80% населення живе в містах.

Столиця — Токіо з населенням 12 млн. чоловік.

Квітка — символ Японії
— хризантема.

Дерево — символ Японії — сакура.

Давні японці вважали гори проміжною сходиною між небом і землею, а тому — святим місцем, куди спускаються з небес боги, де оселяються душі померлих предків.

Люди також
поклонялися
горам як втіленню
невідомої
божественної
сили, що дрімала в
їх надрах, а іноді
раптом
виривалася
назовні у вигляді
полум'я, гуркоту,
камінних дощів та
спопеляючих
вогняних річок.

Але Країна вогнедишних гір більше відома як Країна сонця, що сходить. І друга образна назва Японії поетизує вже не час, а місце її народження.

日本国 - ЯПОНІЯ

Ієрогліфи «жи-бень» у діалектах Південного Китаю вимовляються як «я-пон» таке звучання й перейшло потім у європейські мови), а самі японці читають їх як Ніппон

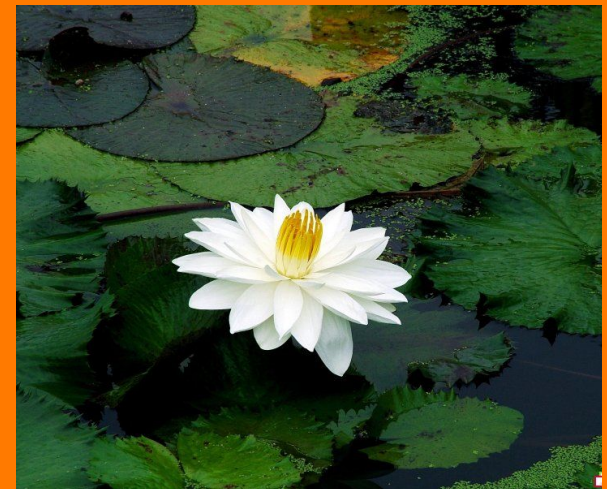
(саме це слово й утвердилося як офіційна назва японської держави замість стародавнього імені Ямато).

暑	hot	生	life	母	mother	党	party
夫	husband	光	light	曲	music	快	pleasant
交	intercourse	少	little	夜	night	毒	poison
殺	kill	愛	love	老	old	勢	power
類	kind	主	master	兆	omen	祈	pray
王	king	誤	mistake	痛	pain	純	pure

Релігія Японії

- Споконвічна японська релігія синто («шлях богів») стверджує, що все у світі живе, а отже, наділене святістю: вогнедишна гора, лотос, що цвіте у болотяній трясовині, райдуга після грози...

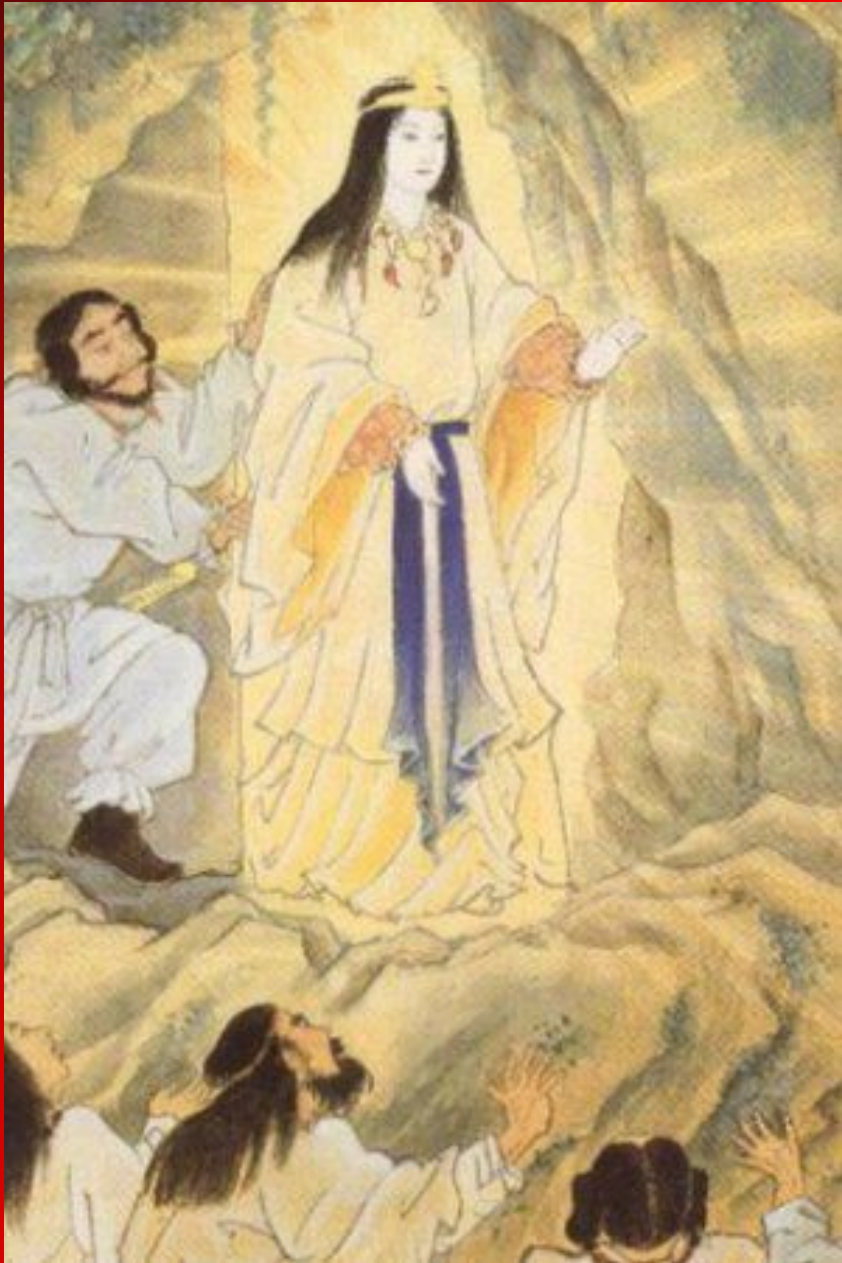

Перед будь-яким синтоїстським храмом неодмінно височіє торій.

Торій вважається національним символом Японії, оскільки це один із небагатьох зразків істинно японської архітектури.

Аматерасу як світоч
життя є главою цих
восьми мільйонів
божеств.

Аматерасу —
світлосяйна богиня
сонця, культ якої
становить основу
обоготворення
природи

Християнство не прижилося в Японії. Вплив Китаю виявився більш сильним і сумісним із світоглядом японців. Тому основна релігія Китаю — буддизм — прижилася на японській землі, але як релігія знаті, тоді як синто залишалася релігією простолюду.

Не буде
перебільшенням
назвати
національною
релігією японців
культ краси

Естетизм японців
основується на
переконанні, що краса
присутня в природі
всюди і людині
потрібна тільки
зіркість, щоб її
побачити.

Мірилом краси у японців слугують чотири поняття, три з яких — сабі, вабі, сибуй — кореняться в стародавній релігії синто, а четверте — юген — навіяне буддійською філософією.

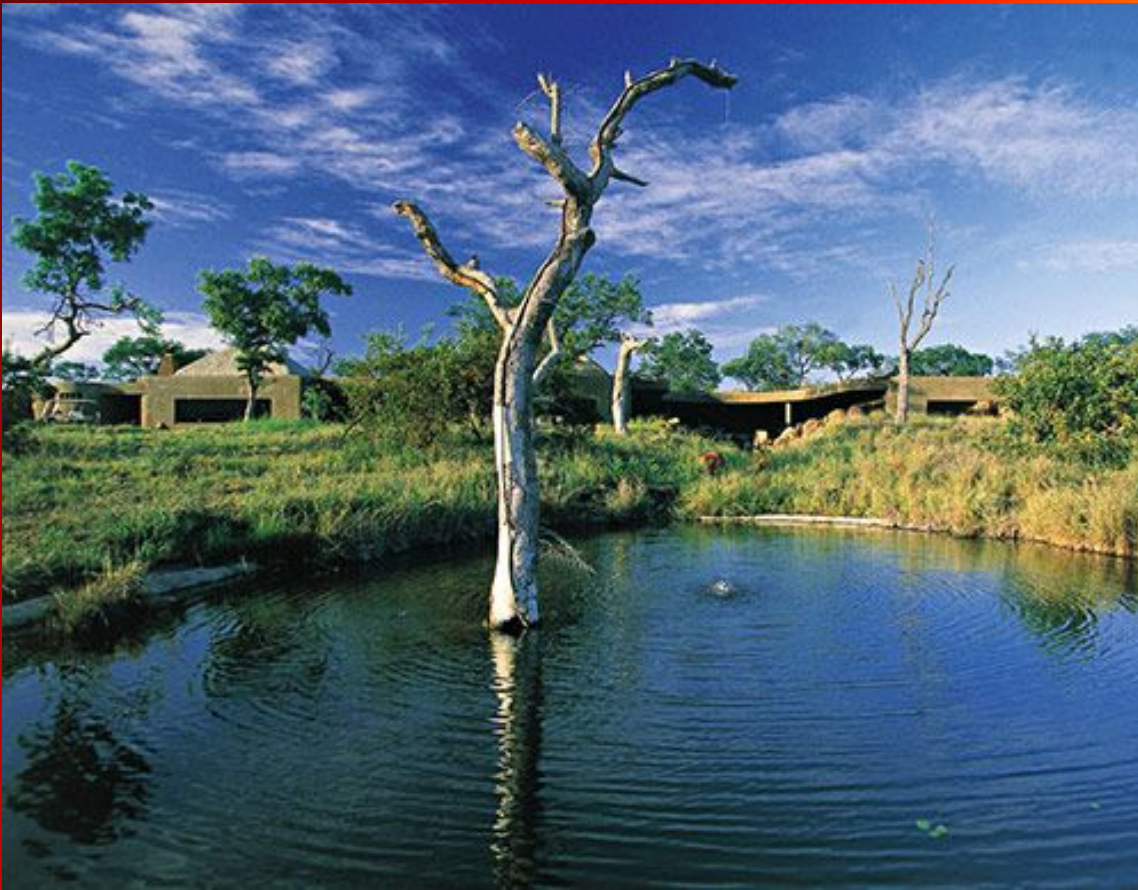
**Сабі — це
непідробна
іржа, чарівність
старовини,
відбиток часу.**

Вабі — це чарівність
повсякденного, мудра
стриманість, краса простоти

Сибуй —
це краса
простоти
плюс краса
природност
і.

Юген – це та краса, яка скромно
лежить у глибині речей, не
прагнучи вийти на поверхню.

Чайна церемонія

Кожна японська сім'я мала «чайну кімнату», а часто й «чайний будиночок», де відбувалася церемонія чаювання.

До класичного комплекту чайних речей входили двадцять чотири предмети.

Особливо цінувалась синя та біла китайська порцеляна.

Пити майстерно приготовлений чай за вишукано сервірованим столом, насолоджуючись гармонією форм і кольорів, у колі рідних і друзів, — такий був вищий смисл чайної церемонії, яка звичайно відбувалась на честь дорогого гостя.

Речі для чайної церемонії сьогодні ті ж самі, що й кілька століть тому: металевий чайничок, дерев'яна ложка для засипання чаю, керамічна чаша, бамбуковий віничок для збивання піни.

Ікебана

- Згідно з законами ікебани, у букет входять три основні компоненти:
- природний матеріал (квіти, гілки дерев, трава, листя, хвоя і т. ін.),
- ваза і пристосування для надання потрібного положення стеблу, гілці.

Композицію визначають три основних гілки, які мають символічне значення:
висока — небо,
середня — людина,
нижня — земля.

• За традицією в ікебані обов'язково відтворюється ра року.

Сполучення рослин утворює загальновідомі в Японії символічні

жан

Сосна і троянда — довголіття

Магнолія — духовна чистота

Хризантема й орхідея — радість

Півонія і бамбук —
процвітання і
мир

Мистецтво ікебани користується гарячою любов'ю народу саме за його загальнодоступність, за те, що воно допомагає людині навіть у бідності відчувати себе духовно багатою.

У Японії народилася велика культура зі знаком мінус, культура, яка прямує до нуля.

Не випадково саме в Японії виникла формула: «Все зайве — потворне».

Зразок такого мистецтва — дзен-буддійські сади

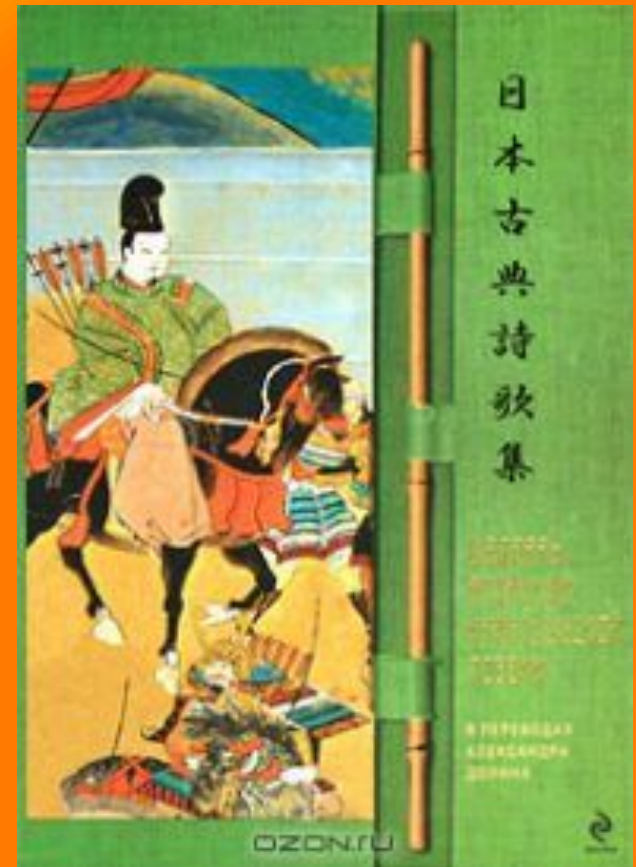

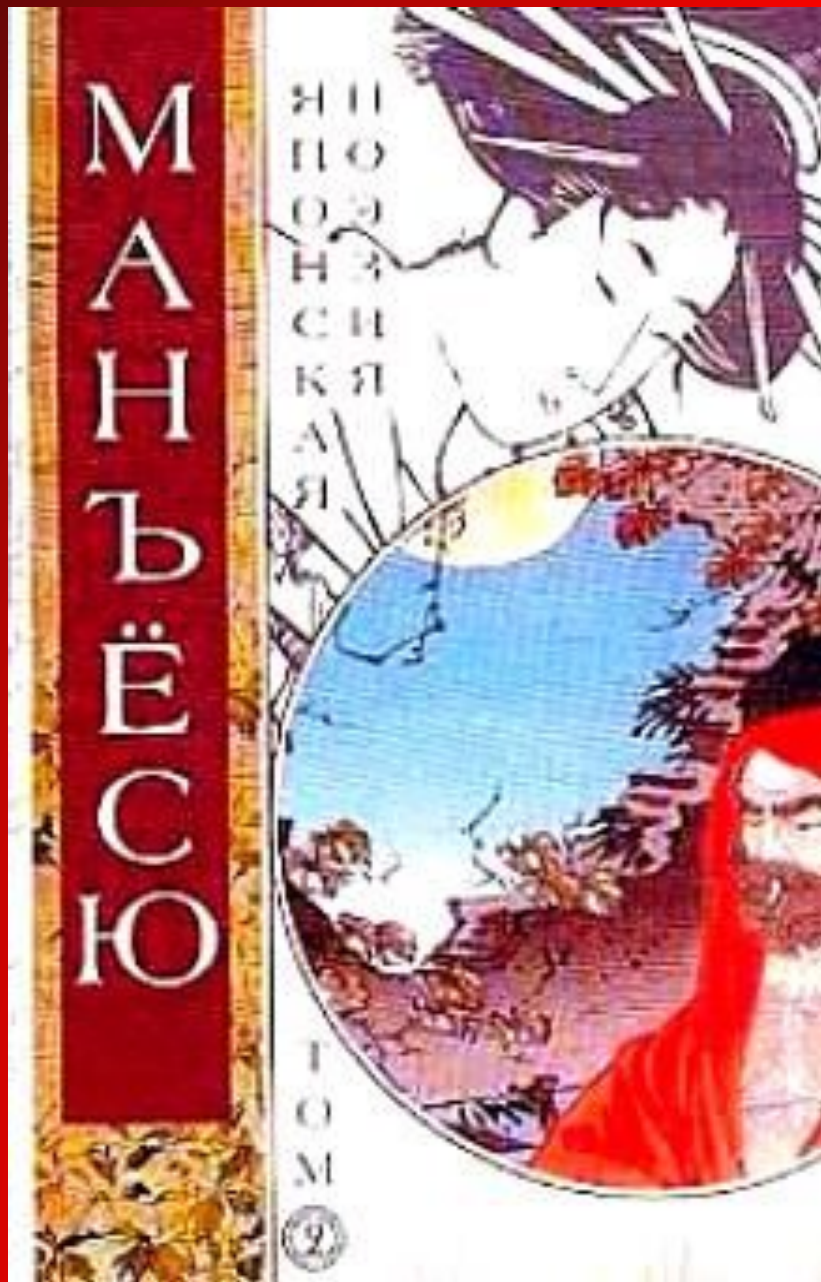
До речі, останнім часом японське мистецтво потроху увіходить у наше життя. Зараз стало дуже модно зводити так звані «японські гірки» — мініатюрні сади.

Поезія Японії

Факт: перед читанням творінь великих літераторів Тайської епохи люди мили руки на знак очищення перед здійсненням священного обряду.

Із перших писемних пам'яток була антологія віршів, складена в VII столітті.

Вона називається «Манйосю», тобто «Десять тисяч листків» («Зібрання міріад листків»).

Поезія Сайгьо

Песня весны

Вижу я, растопились
На высоких вершинах гор
Груды зимнего снега.

По реке «Голубой водопад»
Побежали белые волны.
Дымка на морском побережье

На морском берегу,
Где солеварни курятся,
Потемнела даль,

Туман на поле,
Где молодые травы собирают,
До чего он печален!

Вірші Мацуо Басьо

***

Луна-проводник
Зовет: "Загляни ко мне".
Дом у дороги.

***

Скучные дожди,
Сосны разогнали вас.
Первый снег в лесу.

***

Протянул ирис
Листья к брату своему.
Зеркало реки.

***

Снег согнул бамбук,
Словно мир вокруг него
Перевернулся.

***

Парят снежинки
Густою пеленою.
Зимний орнамент.

***

Полевой цветок
В лучах заката меня
Пленил на миг.

***

Вишни расцвели.
Не открыть сегодня мне
Тетрадь с песнями.

***

Веселье кругом.
Вишни со склона горы,
Вас не позвали?

***

Над вишней в цвету
Спряталась за облака
Скромница луна.

***

Тучи пролегли
Между друзьями. Гуси
Простились в небе.

***

Леса полоса
На склоне горы, словно
Пояс для меча.

***

Все, чего достиг?
На вершины гор, шляпу
Опустив, прилег.

Вірші Масаока Шики

***

Убил паука,
и так одиноко стало
в холоде ночи

***

Горная деревня -
из-под сугробов доносится
журчанье воды

***

Горы весной
глядят одна из-за другой
со всех сторон

***

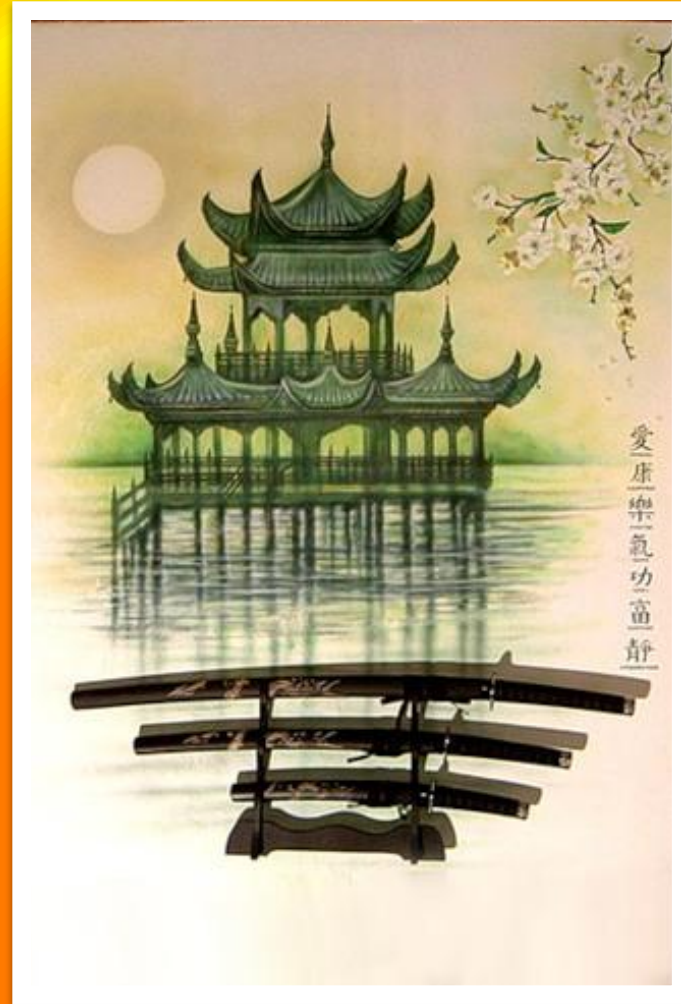
Груши в цвету...
а от дома после битвы
лишь руины

***

Цветок ириса
почти завял -
весенние сумерки

***

Летом на реке -
рядом мост, но мой конь
переходит вброд

Хайку Йоса Бусон

***

Зал для заморских гостей
Тушью благоухает...
Белые сливы в цвету.

***

Коротконогая кукла...
Верно, в детстве мама её
Мало за нос тянула!

***

Грузный колокол.
А на самом его краю
Дремлет бабочка.

***

Прорезал прямой чертой
Небеса над Хэйанской столицей
Кукушки кочующей крик.

***

Я поднялся на холм,
Полон грусти - и что же:
Там шиповник в цвету!

***

Хорошо по воде брести
Через тихий летний ручей
С сандалиями в руке.

